

Sahibina güvenib gəlib-gedənə cüman sandıq tulası kimi Qarabağın məşərlərində, fransızların və rusların küməyi ilə otuz il ərzində dözdətdikləri tunel-lerde, habelə rus "sülhmə-rəmlər"nin qanadı altında gizlənan kiçik erməni ter-ror qruplarının nəzərə alma-saq, müharibə həlalət bitib. Lakin bu, ermənilərlə mü-haribə daha heç zaman ol-mayacaq anlamına gəlmir.

Müharibə zaman-zaman olur, müharibəyə isə daimidir

İşik nəticələrini və bundan sonra Azərbaycan dövlətinin, hüquqi və fi-ziki şəxslərinin bu məsələdə tam qə-ləbəyə qədər, eləcə də daim aparı-lmalı olan mübarizədə ne etməli ol-duqları, həyatın müxtəlif səhələri-nə, harada, necə davranmaları, büt-ün hallarda proseslərə təsir edən çoxsaylı daxili və xarici amilləri, maraqları qüvvə nisbətlərini nəzərə alınıması ilə müəyyən edilməlidir. Yəni hər bir kəs ayrılıqda və cəmi-yəti bütövlükdə, hər bir mərhələdə milli maraqlarımıza zərər verə bil-əcək amillərə, şəraitin imkan verdiyi vəsaitə və səyivədə müəssisəni gös-tərməklə, hədsizlə təlaşmadan, kəlim inamla, dönmədən qələbəyə addımlarımızdır. Tələskənlik, lokal prosesləri bəzi insanlar tərəfindən bütövlükdə gedən proseslərin mü-ləq nəticəsi kimi itimatçıya tədqiq et-mək cəhdləri, cəmiyyətdə ancaq əsaslız narahatlıqlar doğura bilər.

T. Freyd yazır ki, - "Kütlələr heç bir zaman əsl həqiqəti bilmir. On-lar ancaq illüzyaları tələb edirler. Çünki, onlar illüzyasıya yaşaya bil-mirler". Əslində bu kütlənin itimatlı şüur səviyyəsinin aşağı olması sə-bəbindən, mürtəkəb prosesləri dərk edə bilməyəcək, məsələnin sa-də, lakin düzgün olmayan izahını mənəviyyəti qəbul etməsindir. Biz kəim heç yüz ilə yaxındır ki, ariz şüurumuz kütləvi surətdə milli məni-lik, milli birlik anlayışını dərk et-məkdən uzaqlaşdırmaq üçün islam ideyası, son səksən ilə də beynəlmil-lətlik şüarı ilə, hətta qat döşmə-nərimiz olan ermənilərə "Hayastan-Azərbaycan qaradaşlığı" kimi narke-tik ideyalara zəhərleyiblər. Dünya yarandıqdan bəri obyektiv olaraq gedən insanlar və millətlərə arzi-nteqrasiya, qloballaşma prosesindən kənarında qalmıyacağız ne mümkün-ün də lazım deyil. Bu bizə yaşay-heç ne verə biləcək. Lakin ağıllar demis-kən, - "İlə dostluq et, ancaq çəmə-ği elindən yer qoy". Biz hər bir millətli müvəddüq, vətən və s. əzadlıqlarını qəbul etməyirik. Bu-nunla belə, bəlin ən xeyrli ərzə ol-duğuna baxmayaraq, onu da həd-dindən çox veyridə zərər əldə ki-mi, bu hüquqların da əndəzsiz vax-əl işinə öz milli və şəxsi hüquqlar-mızın, maraqlarımızın, təhlükəsizli-ğimizin bün gün və gələcəkdə tam təmin edilməsi şərtlə qəbul et-məliyik. Bu, bizim hər zəminin, ələ-cə də dövlət orqanları və dövlət bərqəsmən heyətini prinsipi əməliyə-tir.

Əlbəttə ki, qəribə hər zaman da cəmi-yətin özünə bün böyük bir hissə-sinin üz halə gələcəyə ümid et-mək boş xülyə olardı. "Qoşa proqram-ın təntiqində" K.Marks, sosia-lizmi, kommunizmin ilk pilləsi kimi

xarakterizə edərk yazır ki, - (sosia-lizm müəllifi "Ela indri belindən çəkdi, bu səbəbdən kapitalizm cə-miyyətinin bütün iqtisadi, mənavi, əqli cəhətlərindən kəhnə cəmiyyətin doğurduğu ləkələri hələ özündə saxlayır". Bunu kiyyətli illə əsarətdən çıxıqdıqdan sonra belə, əhatəsində olan düşmənlərin güclü zərbələri al-tında yoxılmamaq üçün ancaq mü-vazimətli saxlanmaq düşünərək, hələ də normal bir inkişaf yoluna düşməmiş Azərbaycanın istisna ediləmədən sərəvi vələndəşməndən tut-muş, dövlət orqanları və dövlət baş-çıları haqqında da kəhnə cəmiyyətin doğurduğu ləkələri özündə sax-ladığını qətiyyətlə demək olar.

Bu gün mətbuatla "5-ci kolon" haqqında çox danışılır. Bu ad altın-da isə Rusiyaya bağlı adamlar nə-zərə tutulur. Bu adamlar yaddan çıxar ki, - "Qurdun adı bəndədir, qaçaq var gödən yirtir". Bununla mən "Azərbaycan "5-ci kolon"un varlığını, onun Azərbay-canda bizim üçün nainki zərəri, hətta təhlükəli fəaliyyətini, bunu neytrallaşdırmaq zərurətini inkar etmirəm. Okekdə "5-ci kolon"dan qat-qat zərəfli və təhlükəli "kolon-lar" mövcuddur. Bunlardan bir, və ən birincisi ermənilərə bağlı olan qrupdur. Çünki bu qrup Ermənistan və onun vəsasitəsi təkcə Rusiya ilə deyil, başqa ölkələrə də faktiki bəhəliyyə malikdir. Bundan başqa da, bu qrupun ən təhlükəli cəhəti onun məşq səviyyəsinə ölkəmiz cəmiyyətinə həndurlaraq ən mü-təlif dövlət, hüquq, iqtisadi, KİV və s. qurumlarla məhz azərbaycanlı ad altında gzlənərək açıq, leqitim fəaliyyət göstərə biləcəkdir. Məsələn, Ramiz Mehdiyevin ölkəyə rəhbərliyin önəmli bir vəzifədən kənarlaşdırılması prosessində ortaya çı-xılan ən ürümi, ilk bəhəliyyə təminat-ı əməliyyatı qəbulən faktiklər çox mətləblərdən xəbər verir.

Mətbuatın yazdığına görə, R.Mehdiyevin heyət yoldadıq ermə-nidir. Deməli, onun ölkədə heç də kiçik olmayan bir vəzifə sahibi, qızın-eri isə adı, soyadını dəyişmiş erməni olması, hətta qızının İravan-da kommünista obyektinin belə olması, bu alifən Ermənistanı sə-əqləndirən ölkəyəni sübut edir. R.Mehdiyevin Rusiya yetkililəri ilə əlaqələrinə bir kənar qoysaq belə, cəmiyyətdə yüksək mövqə tutan bələlərinin ölkə üçün ne dəyərdə təhlükəli olduğunu sübut etməyə ehtiyac belə yoxdur. R.Mehdiyevin uzun illər ölkəyə, vətəndaşlara qarşı itirətdi cinayətlərində ortada ol-masına, yaşının isə səksənli ötməsinə baxmayaraq tələdə vaxt, Azərbaycan Elmər Akademiyası kimi cə-

miyyət və dövlət üçün əməliyyəti bir qurumun prezidentliyinə otun-duqdan sonra belə, - "Mənə və mən-in əlimə heç kəs toxuna bilməz. Əgər mən bildiklərimin yansınsı belə açıqlasam onlar hamısı ölkədən qa-çırlar", bəyənəti qarşısında həki-miyyətin süssməsi cəmiyyətimizdə K.Marksın yuxarıda qəbul etdiyimi ki-mi, hansı bəy və ağır ləkələrin qaldığını birmənalı sübut edir. Bizim daxili və xarici problemlərini qışa bir zaman ərzində və tam həll edil-məsini istəyənlik, Azərbaycanın xar-cıdan düşmənlərinə tam əhatəsində olduğunu, daxildə, eilənmə fərslət

tara bilmədiyimiz kimi, onun kolonu-nu da, Türkiyə özünü FETO-çar-dan qışa müddət ərzində tənzimlə-yi kimi tənzimləyə bilmirik. Belə ki, Qoçu Oskarin keçirsinin qulağını burma, bu keqinin Araik Artınyan, Rüstəm Muradov və ya Paşinyan olmasından əslil olmayaraq, hök-mən Qarabağa qəsm yerləşməsi və R.Mehdiyevin təqəddə gəndər-mək deyil, Elmər Akademiyasına prezidentliyin etmək Qoçu Oskarin cavabı ilə nəticələnmək. Buna görə də Azərbaycanın öz gücü çəlmədi-ği düşmənlə ilə mümkün dəyərdə ehtiyatlı davranaraq, minimum zər-

düşəcəyi halda Azərbaycanı öz mən-afə və məqsədləri namına ayaq al-tında atmağa hazır olan xarici güclə-rin nümayəndələrindən başqa, bəzi əsarət altına almaqda iddiali olan rus, fars və erməni "kolonları" ilə yanaşı cəmiyyətimizin bütün ləkə-lərində K.Marksın dəstəyi ləkələrin mövcudluğuna nəzərə almaqda öz arızulardan, hərəketlərinə, tələblərinə mənz bu realiaqları nəmin verdiyi həddə çərçivələməlidir. Bu, eyni za-manda bizim heyatımızda baş və-rən bütün hadisə və prosesləri ay-ğımləndirməyimizdə də mütləq nə-zərə alınmalıdır. Əks halda bizim hər hansı hadisə və prosesi obyekt-iv qiymətləndirməyimiz inkar xaricindədir.

Cəmiyyətin bu "kolon"lardan və ləkələrdən tənzimləyənə gəldik-də isə, tibb elminin belə bir qayda-sı var, xəstəliyin sağalmasına düz-ğün müalicə təyin etmək üçün ölkə xəstəliyi yaradan səbəbi dəqiq müəyyən etmək lazımdır. Yəni rus və erməni kolonlarının yaranması Rusiyanın Azərbaycan ərazilərini 200 il bundan qabaq işğal edərək, əhəmiyyətli əsarətə məhsul səbəb-əndən yaranıb. Fars kolonu isə hələ 1500 il bundan əvvəl baş vəməliş, topraqlarımızdan ərəb işğalından zəhmimizə islam qəbuladılın vur-luğu gündən başlan. Ərəblərin işğalından və əsarətdən çoxdan əzad olşaq da, ərəb istehsalı olar, farslar tərəfindən özəlləşdirilən ideoloji qəndaldan hələ bu gün də tamam əzad olma bilmirik. Gönc şair İbrahim Xudainin sözü ilə desək, - "Tərpiz işğaldan əzəz etsək olar, Zəhmimiz ərəbi işğaldandır".

Cəmiyyətimizdə rus və erməni "kolonunun" yaranması Azərbaycan Rusiyanın işğalına uğramasına yarıdığını görə, bu "kolon"un cəmiyyətin tərkibindən tənzimlə-məsi də bizim Rusiyaya əsarətdən əzad olmağımıza birtəbə bəşğildir. Hüquq cəhətdən biz bu əsarətdən qurtarmış olsaq da, kiçik və zəif ol-mamızın səbəbini də faktiki ola-raq Rusiyanın əsarətdən tam qur-

rərlə Türkiyənin, ən azından türk hərbi güclərinin koalisiya forma-sında birləşməni yarıdılmasına qədər erməni, rus kolonları və onların səhəbini bir təhər yola vətəməlidir.

Məsələn, SSRİ dağılına qədər Çin ikinci dünyaya mənasızlaşdır-bən Rusiyanın, Qazaxıstanın və Qırğızıstanın bir sıra ərazilərini id-dialı olub. Lakin SSRİ-ye gücü çat-madığına görə dəim və müharibə və toqquşmalarda geri çəkilməyə məcbur olub. SSRİ dağılından son-ra da Rusiyaya gücü çətmir dəyə-bu məsələni ciddi qaldırmır. Lakin Qazaxıstan qarşı qaldığı 34000 km2 əraziyə əddiann nəticəsi ola-raq, Qazaxıstan Çinin tacavüzünü fəalətlə nəticələnməsinə nəzərə alıb, 1994-cü ildə 946 km2, 1997-ci ildə isə 407 km2, üst-üstə 1353 km2 öz ərazisini Çinə vətəməli olub. Bu müvəqqəti də olsa, bir müddət Çinə Qazaxıstan qarşı tacavüzün qarşısını almağa imkan verir. Qırğızıstan da 1999-cu ildə 161 km2-dən ibarət Uzunq-Kuus əra-zisini Çinə vətəməli Çinin tacavüzünü müvəqqəti olaraq neytrallaşdır-dıra bilib. Bunun nəzərə alındığı Azərbaycanın bu günə əldə etdiyi nəticələr "çox yaxşıdır" desək, heç də yanılmaqda deyil. Üstəlik, bu, "çox yaxşı nəticə"ni "abstent statusuna çat-dırmaq üçün qarşıda diplomatik müstəvidə danışılacaq prosesi və Türkiyə birləşməni yarıdılması üçün xeyli vaxt və eilə imkanları da mövcuddur. Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan və Türkmənistan da bu prosessə fəal iştirak etməkdə oldu-qları zəhmətli işlərini bələ bə-təvüz və işğal təhlükələrindən si-ğortalımaq istəyirlər. Bz türklər bütöv-ləşib nənəyə çevrilən kimi, erməni rus problemi ilə birlikdə onların ko-lonlarının mövcudluğuna da avtomatik olaraq həll olacağı, ya da ki, bu illərdən zəhmətli işlərini çəkib zərər-sizləşdirmiş olacaqlar. Bu sərəda fərs və onun nərkarı də olacaq.